19/08/2020

Ο εορτάζων Όσιος Θεοφάνης ο νέος, πολιούχος Ναούσης

/ Βίοι Αγίων

Ο Θεοφάνης αρεταίς φάνας πάλαι,
Την Νάουσαν νυν λειψάνω εκλαμπρύνει.

Στους πρόποδες του ανατολικού Βερμίου, στον εύφορο κάμπο της Ημαθίας, δεσπόζει η θρυλική πόλη της Μακεδονίας, η ηρωική Νάουσα. Η πόλη που έγινε ολοκαύτωμα στον αγώνα για την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό (1822) και

για τη θυσία της αυτή απέκτησε επίσημα το μοναδικό τίτλο «ηρωική πόλη». Είναι η πόλη που κατέχει ως πολύτιμο θησαυρό την τιμία κάρα ενός νεοφανούς αγίου, του οσίου Θεοφάνους, ο οποίος έζησε εκεί τα τελευταία χρόνια της ζωής του και τιμάται πλέον ως πολιούχος της.

Ο βίος του οσίου Θεοφάνη

- Μητροπολίτου Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμονος

Ο όσιος Θεοφάνης γεννήθηκε στα Ιωάννινα στις αρχές του 16ου αιώνα από γονείς χριστιανούς. Από νωρίς μέσα στην καρδιά του άναψε ο πόθος να αφιερώσει τη ζωή του στο Θεό. Έτσι, όταν ενηλικιώθηκε, κατέφυγε στο Άγιο Όρος κι έγινε μοναχός στην Ιερά Μονή Δοχειαρίου. Μέσα στο μοναστήρι όλοι τον θαύμαζαν για τη σύνεση, τη διάκριση, την προθυμία και την υπακοή του. Σύντομα χειροτονήθηκε διάκονος και ιερέας και, παρά τις αντιρρήσεις του, ανέλαβε την ηγουμενία της Μονής.

Μια μέρα ο ενάρετος ηγούμενος έλαβε από την αδελφή του στα Γιάννενα μια θλιβερή είδηση: Οι Τούρκοι συνέλαβαν τον ανιψιό του και τον οδήγησαν αιχμάλωτο στην Κωνσταντινούπολη. Ο Γέροντας έκανε θερμή προσευχή κι ύστερα πήρε την απόφαση να ταξιδέψει στην Πόλη, για να αναζητήσει το παιδί που κινδύνευε να αλλαξοπιστήσει. Με τη βοήθεια του Θεού το εντόπισε και –άγνωστο με ποιο τρόπο– κατόρθωσε να το ελευθερώσει. Ο όσιος Θεοφάνης δόξασε το Θεό για τη θαυμαστή εξέλιξη των γεγονότων και μαζί με τον ανιψιό του ανέβηκαν σ’ ένα καράβι και πήραν το δρόμο του γυρισμού.

Το ταξίδι της επιστροφής, από την Πόλη στον Άθωνα, ήταν περιπετειώδες. Καθώς έπλεαν στ’ ανοιχτά του πελάγους διαπίστωσαν ότι το πόσιμο νερό είχε εξαντληθεί. Κινδύνευαν όλοι να πεθάνουν από τη δίψα. Τότε ο όσιος Γέροντας ζήτησε να σταθεί για λίγο το καράβι κι οι επιβάτες να γεμίσουν τα άδεια δοχεία τους με νερό από τη θάλασσα. Ύστερα γονάτισε κι αφού προσευχήθηκε με θερμή πίστη, το θαλασσινό νερό έγινε πόσιμο! Χαρούμενοι οι ταξιδιώτες ευχαρίστησαν το Θεό για το αναπάντεχο θαύμα και συνέχισαν το ταξίδι τους.

Ωστόσο νέα περιπέτεια τους περίμενε. Άγρια καταιγίδα και φοβερή θαλασσοταραχή ξέσπασε ξαφνικά και όλοι νόμισαν ότι θα πνιγούν. Ο άνθρωπος του Θεού καθησύχασε τους επιβάτες και τους κάλεσε να προσευχηθούν. Έτσι κόπασε η τρικυμία κι όλοι έφτασαν στον Προορισμό τους ενισχυμένοι στην πίστη προς τον Σωτήρα Χριστό, που τους έσωσε όπως άλλοτε τους μαθητές Του στη λίμνη Γεννησαρέτ.

Ο όσιος Θεοφάνης πήρε τον ανιψιό του μαζί του στη Μονή Δοχειαρίου. Ωστόσο για να μη δώσει στόχο στους Τούρκους και κινδυνεύσει το μοναστήρι, έπρεπε να εγκαταλείψουν το Περιβόλι της Παναγίας. Έτσι κατέφυγαν στην περίφημη Σκήτη του Τιμίου Προδρόμου στη Βέροια, που βρίσκεται σε μια κατάφυτη πλαγιά δίπλα στον ποταμό Αλιάκμονα. Εκεί ο όσιος Θεοφάνης δημιούργησε νέο μοναστικό κέντρο κτίζοντας έναν περικαλλή ναό προς τιμήν της Υπεραγίας Θεοτόκου.Παράλληλα ίδρυσε γυναικείο μοναστήρι προς τιμήν των αγίων Αγγέλων κοντά στο χωριό Ασώματα.

Καθώς όμως ο όσιος παρατηρούσε ότι όλο και περισσότεροι Γιαννιώτες, διωγμένοι από τη σκληρότητα των Τούρκων έβρισκαν καταφύγιο στο Βέρμιο, αποφάσισε να κτίσει ένα ακόμη μοναστήρι κοντά στην πόλη της Νάουσας. Άφησε ηγούμενο στο μοναστήρι της Παναγίας στον ανιψιό του και άρχισε να οικοδομεί τη νέα Μονή που αφιέρωσε στους δύο μεγάλους προστάτες του, τους Αρχαγγέλους. Στο μοναστήρι αυτό, καθώς και σ' ένα σπήλαιο που διατηρούσε ως μετόχι μέσα στην πόλη της Νάουσας, ο όσιος Θεοφάνης συγκέντρωνε τους πρόσφυγες συμπατριώτες τους και τους στήριζε στην ορθόδοξη πίστη. Ο όσιος Γέροντας τακτικά επισκεπτόταν και το μοναστήρι της Παναγίας στη σκήτη της Βέροιας. Εκεί προαισθάνθηκε ότι πλησιάζει το τέλος του. Κάλεσε κοντά του τους αδελφούς της Μονής, τους έδωσε τις τελευταίες πατρικές συμβουλές του και ήρεμος παρέδωσε την ψυχή του στον Κύριο. Ήταν 19 Αυγούστου. Αυτή

την ημέρα η αγία μας Εκκλησία καθόρισε να εορτάζεται η μνήμη του.

Μετά την ανακομιδή των λειψάνων του, η τιμία κάρα του μεταφέρθηκε στη Μονή των Αρχαγγέλων στη Νάουσα κι έγινε πηγή θαυμάτων για όλους όσοι καταφεύγουν με πίστη στον Άγιο. Πολλοί ασθενείς που υπέφεραν από διάφορες αρρώστιες, όταν πλησίασαν και προσκύνησαν την τιμία κάρα, θεραπεύθηκαν! Επίσης θαυμαστές είναι και οι επεμβάσεις του Αγίου στην καθημερινή ζωή της Νάουσας. Όταν κάποτε η πόλη υπέφερε από θανατηφόρο επιδημία, οι πιστοί χριστιανοί έκαναν λιτανεία και η ασθένεια εξαφανίστηκε.

Και σε άλλη περίπτωση, όταν η περιοχή της Νάουσας δοκιμαζόταν από μεγάλη ξηρασία, οι κάτοικοι με πολλή ευλάβεια έκαναν λιτανείες και δεήσεις με προπομπό την τιμία κάρα του οσίου και το θαύμα έγινε: ξέσπασε δυνατή και παρατεταμένη βροχή, η γη ποτίστηκε καλά και τα χωράφια έφεραν πλούσια σοδειά.

Η Νάουσα αισθάνεται ολοζώντανη την παρουσία του πολιούχου της. Κάθε χρόνο πανηγυρίζει με λαμπρότητα τη μνήμη του και διατηρεί ως πολύτιμο θησαυρό την αγία κάρα του στον ιερό ναό της Κοιμήσεως Θεοτόκου. Παράλληλα η Ιερά Μητρόπολη Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας σε συνεργασία με τον τοπικό Δήμο και τις κρατικές αρχές συνεργάζονται, για να υλοποιήσουν ένα χρόνιο αίτημα των Ναουσαίων: την ανέγερση μεγαλοπρεπούς ναού προς τιμήν του οσίου Θεοφάνους, ως χρέος ευγνωμοσύνης προς τον προστάτη άγιο της ηρωικής πόλεως. Ένα ναό που θα αποτελεί πηγή δυνάμεως και αγιασμού για τους κατοίκους της Νάουσας και σημείο αναφοράς για τους πολλούς επισκέπτες της, οι οποίοι θα πληροφορούνται έτσι τη θαυμαστή ζωή του άγνωστου αυτού αγίου της Εκκλησίας μας.

Πληροφορίες: antexoume.wordpress.com

Ἀπολυτίκιον
Ἦχος α’. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Βλαστὸς Ἰωαννίνων ἀνεδείχθης περίδοξος, καὶ θεῖος πολιοῦχος τῆς Ναούσης θεόφανες- ὡς ἄγγελος γὰρ ζήσας ἐπὶ γῆς, θαυμάτων ἐκομίσω δωρεάν, καὶ παρέχεις τᾶς ἰάσεις τοὶς εὐλαβῶς, προστρέχουσι τὴ σκέπη σου. Δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργούντι διὰ σου, πάσιν ἰάματα.

Κοντάκιον
Ἦχος πλ. δ’. Τῇ ὑπερμάχῳ.
Τῆς μυστικῆς θεοφανείας θεῖον ὄργανον τῇ ἰσαγγέλῳ πολιτείᾳ ἐχρημάτισας καὶ θαυμάτων ἐδοξάσθης τῇ χορηγίᾳ. Ἀλλ’ ὡς μέγας τοῦ Θεοῦ θεράπων Ἅγιε καθικέτευε λυτροῦσθαι πάσης θλίψεως τοὺς βοῶντάς σοι, χαίροις Πάτερ Θεόφανες.

Μεγαλυνάριον
Τῶν Ἰωαννίνων θεῖος βλαστός, καὶ Ναούσης μέγας, πολιοῦχος καὶ ἀρωγός, καὶ πηγὴ θαυμάτων, Θεοφάνες ἐδείχθης· διό σου τὴν ἁγίαν Κάραν σεβόμεθα.

Διαβάστε επίσης: Πέντε Μητροπολίτες για τον Πολιούχο της Νάουσας